

ВЪПРОСНИК
**ЗА ПИСМЕН КОНКУРСЕН ИЗПИТ ПО „УПРАВЛЕНИЕ НА ЗДРАВНИТЕ
ГРИЖИ“ ЗА ПРИЕМ В СПЕЦИАЛНОСТ „УПРАВЛЕНИЕ НА ЗДРАВНИТЕ
ГРИЖИ“, ОКС „МАГИСТЪР“ ДВА СЕМЕСТЪРА**

Дизайн на системата за здравна помощ в България. Законодателна рамка.

Организация, организационна структура, организационна култура. Организационни теории.

Видове организационни структури. Видове здравни организации.

Теоретични основи на здравните грижи – същност, концепции, школи, исторически преглед и съвременни тенденции.

Грижи за фундаменталните човешки нужди. Концептуален модел на сестринството и сестринските грижи. Модел на В. Хендерсон

Управленски процес и прилагането му в здравеопазването и в процеса на здравни грижи.

Основни принципи на мениджмънта. Класически и съвременни теории за мениджмънт. Мениджмънт на здравните грижи .

Нива на мениджмънт и типове мениджъри. Позиции и отговорности в сестринския мениджмънт.

Функции на мениджъра. Мениджърско развитие в сестринството

Планиране – първа функция на управлението. Определение, цели, дейности, ключови елементи, основни характеристики. Планиране на здравните грижи.

Видове планиране – стратегическо, функционално и оперативно. Бизнес план.

Йерархия на планирането – мисия, философия, цели, задачи, политики, процедури, правила.

Процес на вземане на управленски решения. Видове управленски решения

Теоретични системи за вземане на решения – традиционни, мениджърски, подход на Уелс и Нарди.

Правила за вземане на решения и мениджърски стилове при вземане на решения.

Управление на планираната промяната – теории и модели. Стратегии за преодоляване на съпротивата

Контролната функция в мениджмънта на здравните грижи. Средства за контрол – стандарти, средства за измерване, процес на проследяване.

Управление на човешки ресурси. Същност, методи, функции.

Проектиране на длъжности в здравната организация. Същност, етапи, методи.

Длъжностна характеристика – основни елементи, източници на информация за длъжността, структура.

Планиране и подбор на персонала – етапи, процедури, фактори, методи, видове договори.

Въвеждане в длъжност, ориентация и социализация. Специфични проблеми в адаптацията.

Осигуряване с персонал. Работни графици.

Групи и екипи – характеристики, фази на развитие, роли. Основни елементи на груповия процес.

Власт и лидерство. Стилове на управление.

Отношения и комуникации в управленческата дейност на организацията/ЛЗ и в здравните грижи.

Управленски процес по мотивиране на персонала предоставящ здравни грижи. Мотивация – същност, теории, програми и стимули, модели.

Обучение и развитие на персонала. Професионално атестиране и оценяване.

Мениджмънт на конфликтите в процеса на предоставяне на здравни грижи.

Управление на времето. Подходи за ефективно управление.

Ефективно управление на материалните ресурси в практиката на ЛЗ и в звено за грижи.

Отношение към ценовата ефективност на грижите. Стратегии.

Качество – същност, теории, оценка. Качество в здравеопазването.

Управление на качеството в болницата. Ролята на ръководителя по здравни грижи.

Качество на здравните грижи в доболничната помощ. Документиране.

Одитиране за качество. Акредитация на ЛЗ.

Качество на здравните грижи – концепции и стандарти.

Контрол на качеството на здравните грижи. Техники за контрол.

Подходи за осигуряване на качествени и непрекъснати здравни/ сестрински грижи.

Сестрински метод. Сестринска диагноза. Сестринско досие.

Мениджмънт на сестринския процес.

Инструментариум за измерване и оценка на здравните/сестринските грижи.

Разработване на стандарти – протокол за грижи, план за грижи, технически фиш.

Оценка на работата на персонала. Критерии за добра оценъчна система. Оценъчна система ПОЛИКАП.

Ролята на ПЗГ и ръководните кадри в здравеопазването за изграждане на ефективна здравна политика.

Разработване и участие в здравни проекти. Стратегия за осъществяването на здравен проект.

Маркетинг в здравеопазването – същност, средства, значение. Маркетингов процес.

Медицинско сестринско изследване. Организация и провеждане.

Наставничеството в здравните грижи. Ролята на наставника за формиране на умения и навици.

ЛИТЕРАТУРА ЗА ПОДГОТОВКА:

1. Андонова А., Здравните грижи – законодателство, наука и практика, Алфа Стар, 2022 г.
2. Борисов В., Здравен мениджмънт, - 1 и 2 част, УИ София, 2005
3. Борисов В. и кол., Управление на болнични ресурси. Нов болничен мениджмънт, С., 2011
4. Воденичаров, Ц. Иновации в общественото здраве. Изд. „Наука и общество“ 2012
5. Воденичаров, Ц., 7-те разлики между медика и мениджъра, ДАК, С., 2003
6. Грънчарова Г., Управление на здравните грижи с модул здравни проекти, МУ Плевен, 2013г.
7. Грънчарова Г., Управление на здравни грижи, УИ Плевен, 2005г.
8. Дракър П., Ефективният ръководител,, Класика Стил, София, 2002
9. Дракър П., Мениджмънт: задачи, отговорности, практики,, Класика Стил, София, 2003
- 10.Дракър П., Практика на мениджмънта, Класика Стил, София, 2001
- 11.Коен У., Новото изкуство на лидера, Класика Стил, София, 2001
- 12.Костадинова Т., Управление на времето, ИК Стено, 2011
- 13.Мухина С. и кол., Философски основи на сестринството, УИ Плевен, 2005г.
- 14.Панчева В., Насоки за усъвършенстване на болничните сестрински грижи, 2020
- 15.Порязов А., Организация и технология на управлението, УИ ВСУ Черноризец Храбър, 2007
- 16.Попов М., Основи на болничното управление, Македония Прес, 2000

- 17.Стамболова И., Сестринството в България- възникване, развитие, състояние и перспектива, 2015.
- 18.Тончева С., Наставничество в сестринството, МУ Варна , 2020
- 19.Тончева С., М. Грудева, Практико – приложни аспекти на наставничеството в клиничната практика (практическо ръководство за основните субекти в сестринското практическо обучение), ИК Стено 2012
- 20.Чанева Г., Оценка на качеството на здравните услуги, СДО, БАПЗГ, 2015г.
- 21.Чанева Г., И .Стамболова, Управление на здравните грижи, под редакцията на доц. С. Попова, Филвест, 2003

**ТЕМИ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА УСТНО СЪБЕСЕДВАНЕ С ИЗДЪРЖАЛИТЕ
ПИСМЕНИЯ ИЗПИТ:**

1. Актуални проблеми и предизвикателства в българското здравеопазване.
2. Общественото здраве: предизвикателства пред здравната система.
3. Тенденции в здравните грижи през 21 век.
4. Здравните грижи като елемент на съвременното здравеопазване- предизвикателства.
5. Съвременни предизвикателства в управлението на здравните грижи.